

Forældrekurser

Viden, erfaringer, udfordringer

Hvorfor forældrekurser

Med problemer som udgangspunkt

- Udfylde huller – erfaringsoverdragelse generationerne imellem er en mangel på godt og ondt
- Kompensere for svage ressourcer
- Specifik og almen forebyggende
- Støtte op om en effektiv konkurrencestat
- Spare penge.

Med visioner som udgangspunkt

- Støtte et godt og positivt forældreskab... Skabe sundhed, trivsel og udvikling
- Udvikle netværk og lokalsamfund
- Støtte familiers egen selvforvaltning

Hvorfor denne dag

- At få overblik over de forældrekurser der afholdes for forældre fra midt under graviditeten og i barnets første leveår
- Drøfte udfordringer og muligheder for at videreudvikle området
- Møde hinanden og tale sammen – skabe kontakter

Kurser der har fokus på behandling eller fødsels- og forældreforberedelse er ikke medtaget på konferencen

Dagens program

10.00 – 10.10	Velkomst ved Sundhedsstyrelsen
10.10 – 10.20	Hvorfor forældrekurser
10.20 – 11.00	Evalueringerne viser. Oplæg og debat
11.00 – 12.00	De mange koncepter (opsat kronologisk efter starttidspunkt)
12.00 – 12.45	Frokost
12.45 – 13.15	De mange koncepter fortsat
13.15 – 14.00	Da fædrene kom på banen. Oplæg og debat
14.00 – 15.00	Kaffe og udstilling
15.00 – 15.30	Hvor er udfordringerne
15.30 – 15.45	Ideer til fremtiden
15.45 – 16.00	Farvel og tak for i dag

Hvem er vi?

- Ca. 2/3 er sundhedsplejersker
- Ca. 1/3 er jordemødre
- Flere end 20 af jer er ledere eller har fagligt koordinerende funktioner
- Et ukendt og givet stort antal af deltagerne har forskellige overbygningsuddannelser
- Mindst 5 har andre grunduddannelser end de sundhedsfaglige

Evalueringerne viser

Oplæg og debat

Forældrekurser er vanskelige at evaluere

Internationale undersøgelser

USA - kurser til teen-age mødre, og fattige familier allerede fra 1970'erne. - **Resultater:** Nedsat kriminalitet hos sønnerne – mødrene mindre stressede – børnene opdrages med positive opdragelsesmetoder frem for straffende (undersøgt med præ- og posttest).

Dr. Stephen Bavolek har arbejdet med også almene programmer siden 1983 Nuturing parenting (udvikling, certificeringer, uddannelse osv.) Der er udført en del forskning og evaluering af de koncepter og programmer (og der er mange – til forskellige målgrupper). Ikke alle evalueringer viser positive resultater – men de fleste.

Forældrekurser der virker positivt

Virkninger ser ud til at øges ved:

- Mange henvisningsveje
- Kurser for begge forældre
- Klare mål og fastlagte programmer
- Tidlige interventioner
- Veluddannet personale og tværfagligt koncept
- Ikke lang varighed (max 5-6 gange)
- Positiv og humoristisk tilgang
- Kognitive elementer
- Aktiv deltagelse fra forældrene
- Kombination med yderligere tilbud ved sårbarhed
- Gruppeintervention i kombination med hjemmebesøg.

Sverige, Norge og Danmark.

- Udviklingen ligner hinanden – sammenfald i tankegang, baggrundsteori og af de koncepter, der bruges
- En del af koncepterne er udviklet i andre verdensdele fx i USA
- Strukturelle forskelle fx barselsorlov, farens rettigheder og muligheder og arbejdsmarkedets indretning har betydning for forældrekursers chancer for at "gro" og forældrenes deltagelse
- Hvordan staten agerer varierer fx hvor meget koncepterne understøttes og om der er afsat midler til evaluering og forskning.

Norge (ICDP - Vejledende samspil)

- I Norge er udviklet International Child Development Program. Programmet har de 3 dialoger og 8 temaer for godt samspil, og vil
 - med enkle hjælpemidler
 - bevidstgøre omsorgspersoner om vigtigheden af godt samspil med barnet
 - vision er at sikre barnet en sund følelsesmæssig og mental udvikling.
- Målte effekter (2011) – Ekstern evaluering af et forsøg med deltagelse af 204 ICDP grupper og 79 sammenligningsgrupper. Evalueringen bestod af interview, spørgeskemaer og videostudier.

Norge (ICDP - Vejledende samspil)

Resultaterne viste, at forældrene i ICDP gruppen

- øgede brug af positiv disciplin,
- havde mindre uro i hjemmet,
- havde bedre stemning og hyggeligere atmosfære i hjemmet,
- øgede deres følelsesmæssig engagement i barnet,
- oplevede at barnets vanskeligheder og effekten af disse vanskeligheder blev mindre,
- ændrede holdning til børneopdragelse og evnen til at opdrage barnet blev øge,
- oplevede at angst og vrede blev mindre,
- fik øget tiltro til sig selv som opdragere.

Sverige

- Bruger især programmerne ICDP og Right from the start, PREP – og TripleP
- Leksand-modellen – udviklet i Leksand som en ramme omkring fødsels- og forældreforberedelse og forældrekursus bruges som ramme i nogle kommuner
- I Sverige har man Åbne ”førskoler” for alle
- Længere barselsorlov og mere omfattende orlovsordninger for forældre fx ret til at være på deltid – flere omsorgsdage
- Virkningerne af programmer i Sverige og i Danmark er derfor vanskelige at sammenligne.

Danmark (nye evalueringer – KORT resumé)

- Forældrekurser har vist sig effektivt ift. at mindske forældres voldelig adfærd overfor de yngste børn.
- Forældrekurser har vist positive effekter overordnet set.
- Signifikant styrkelse mht. barnets trygge tilknytning til forældrene.
- Forældrenes sociale relationer ændres positivt, dog ikke signifikant.
- Forældrekurser modtages positivt af de fleste forældre – og under de rette omstændigheder deltager lige mange kvinder og mænd.
- Det tværfaglige- og tværsektorielle samarbejde er afgørende for kursernes gennemslagskraft.

Danmark (nye evalueringer – KORT resumé)

Økonomi:

- Økonomiske modelberegninger viser, at det danske samfund kan spare milliarder, ved forældrekurser udviklet med Leksand-modellen – forudsætninger er,
 - at virkningerne svarer til, at forældrene flytter et uddannelsesniveau op pga. undervisningen, og
 - at modellens estimater for sammenhæng mellem kurserne fx færre skilsmisser, mindre sygdom, færre forebyggende foranstaltninger og anbringelser, holder stik.

Spørgsmål

- Vil programmerne have virkninger i Danmark, som svarer til resultaterne i de lande, de kommer fra?
- Hvordan kan vi være med til at sørge for, at programmer, der benyttes, også evalueres? – at der forskes i feltet?
- Hvordan kan vi arbejde for, at programmer justeres og udvikles?
- I andre lande fx England og USA er certificerede programmer, copyright på dem og salg til brugere blevet en givtig forretning – ønsker vi mere af den tilsvarende udvikling i Danmark?